

STATUS OPPFØLGING AV TILTAK I RUSPOLITISK HANDLINGSPLAN 2007 - 2009

Tiltak	Beskrivelse av tiltaket	Frist	Status	Merknader
4.1.1 Dialogkonferanse for gjennomgang av den ruspolitiske handlingsplanen	Gjennomgang av planen og videre dialog om internt samarbeid	31.03.2007	Iverksatt	Gjennomført 07.03.2007 Seminaret "Ja til livskvalitet" ble arrangert i samarbeid med Rusmiddeletaten. Det var 77 deltakere på konferansen fra leder og utførernivå. Rusmiddeletaten bistod bydelen med evaluering av tiltakene underveis i 2007.
4.1.2 Kompetansehevingsplan	Kompetansehevingsplanen har følgende tiltak: <ul style="list-style-type: none"> • Ruskonsulenten er kontaktperson og bistår andre tjenester i rusfaglige spørsmål. • Fagkafé for ansatte, beboere og frivillige org. • Hospitering ved andre tjenestesteder • Veiledning • Opplæring i ADAD – kartleggingsverktøy for målgruppen under 18 år. • Basisopplæring for ansatte • Pilotprosjekt videreutdanning i rusmestring. 	01.09.2007	Iverksatt	Planen ble vedtatt 01.09.2007. Tiltakene igangsatt våren 2008 <ul style="list-style-type: none"> • Flere av bydelens tjenester, enkelte skoler og politiet har søkt/søker råd hos ruskonsulenten. Ruskonsulenten er med på kontaktlisten utarbeidet for skolene. • Det ble gjennomført to fagkaféer våren 2008 og et høsten 2008. • Opplæring i ADAD – kartleggingsverktøy ble gjennomført i barnevernet august 2008. Opplæring videreføres i ny plan. • Basisopplæringsprogrammer ble gjennomført for SFO og barnehagestyrere. Andre tjeneststeder vil bli vurdert knyttet opp til ny kompetanseplan. • Avdeling rehabilitering og omsorg gjennomførte et halvdags seminar med LAR-øst. Videre er det gjennomført et halvdagsseminar om kommunikasjon, symptomer og grensesetting.

Tiltak	Beskrivelse av tiltaket	Frist	Status	Merknader
4.1.3 Igangsette bruk av kartleggingsverktøyet Europ-Asi.	Gjennomføre at aktuelle ansatte sertifiseres for bruk av kartleggingsverktøyet Europ-Asi	01.06.2007	Iverksatt	21 ansatte i sosialtjenesten har gjennomført opplæring i kartleggingsverktøyet Europ – Asi. Sertifiseringskurs av ungdomsversjonen ble iverksatt i regi av SIRUS (Statens institutt for rusmiddelforskning).
4.1.4 Samtalegruppe for pårørende	Tema for gruppene vil være misbruksutvikling, symptomer på rusatferd, behandlingsretning, hjelpetiltak, kommunikasjon og grensesetting	Oppstart 01.06.2007	Iverksatt	Det har vist seg vanskelig å rekruttere pårørende. Bydelen har informert om tiltaket i Nordstrand blad, ved egen informasjonsbrosjyre og gjennom tjenestestedene. Det er forsøkt rekruttert deltakere høsten 2007 og våren 2008. Det har vært gjennomført tre samlinger med lukkede familiegrupper. Har ikke lyktes i å rekruttere deltakere til åpne grupper.
4.1.5 Lokal informasjonsbrosjyre	Utvikle en brosjyre med informasjon om interne og eksterne steder man kan henvende seg for råd, veiledning og bistand.	31.12.2007	Iverksatt	Brosjyre ferdig utarbeidet 31.03.2008 Brosjyre må revideres i ny planperiode.
4.1.6 Rustesting med urinprøver	Bydelen skal avklare ansvarsfordeling mellom helsesøster, utekontakt og barnevern vedrørende rustesting.	31.03.2007	Iverksatt	Prosedyrer er under arbeid. Helsestasjonene for ungdom har iverksatt rutiner med at ungdom som går på rustesting får samtaleoppfølging av psykiatrisk sykepleier. Dette er fremdeles under arbeid.

Tiltak	Beskrivelse av tiltaket	Frist	Status	Merknader
4.2.1 Sikre kvaliteten i oppfølging av ungdom ved overgang fra barneverntjenesten til sosialtjenesten	Etablere et fast samarbeidsforum mellom barnevernet og mottaket ved sosialsenteret for å sikre overgangsfasen mellom barnvern- og sosialtjenesten	01.01.2007	Iverksatt	Det er inngått samarbeidsavtale og nedfelt rutiner for samarbeid mellom sosialtjenesten og barneverntjenesten.
4.2.2 Utekontakten, skolehelsetjenesten og politiet deltar på foreldremøter.	Politiet, skolehelsetjenesten, og utekontakten deltar på skolens foreldremøter med informasjon og foredrag. Fokusere på områdene rusmidler og særlig alkohol.	Gjennomføres hvert skoleår.	Iverksatt	Det er noe tilfeldig hva som gjøres på den enkelte skole. Det er behov for å systematisere og kvalitetsikre tiltaket i samarbeid med skolene. Utekontakten har en løpende dialog med skolene i bydelen. Har vært tatt initiativ overfor skolene. De har ikke ønsket felles rutiner. Det arbeides med å få dette forankret i skolens "psykiske helseplan"
4.2.3 Oppsøkende virksomhet i bydelen dag og kveld	Utekontakten oppsøker de stedene hvor bydelens ungdom til enhver tid oppholder seg. Dette for å få en oversikt over hva som rører seg i miljøene og for å bygge opp relasjoner til ungdommene.	Gjennomføres kontinuerlig	Iverksatt	Utekontakten gjennomfører felting i bydelen og prioriterer nye og gamle treffsteder. Felter på dagtid på bydelens skoler. Er ute alle fredager til 01.00 lørdag. Vår- og sommermånedene prioriteres med tanke på det rusforebyggende arbeidet.
4.2.4 Undervisningspakke om narkotiske stoffer.	Opplæring i hvordan narkotiske stoffer virker inn på fysisk og psykisk helse, og hvordan samtale med ungdommen og dens foresatte.	Våren 2007	Ikke iverksatt	Utgår og erstattes av bydelens egen basisopplæring vedtatt i kompetansehevingsplanen 01.09.2007.

Tiltak	Beskrivelse av tiltaket	Frist	Status	Merknader
4.2.5 Kurs i ”tegn og symptomer på narkotikamisbruk”	Kurs for ansatte som jobber med barn og unge arrangert av Politihøgskolen.	Våren 2007	Gjennomført høsten 2007	Fra 2008 er opplæringen ivaretatt av tiltakene beskrevet i kompetanseplanen og da særlig ved den tverrfaglige basisopplæringen.
4.2.6 Sene lørdagsarrangementer	Attraktive arrangementer i helgene på de lokale ungdomsklubbene	Arrangementer jevnt fordelt gjennom hele året.	Iverksatt	Det ble gjennomført lørdagsarrangementer i 2007, 2008 og 2009. Rapporter sendt byrådsavdeling.
4.2.7 Arrangementer i forbindelse med utsatte dager (30. april og 16. mai)	Gjennomføre rusfrie lokale arrangementer for å hindre ungdom å dra til sentrum, samt utsette alkoholdebut og alkoholbruk.	Årlig 30. april og 16. mai	Iverksatt	Alle klubbene hadde åpent natt 1. mai og natt 17. mai i 2008. Det er etablert et samarbeid mellom klubbene, utekontakten, natteravnere og politiet slik at det som skjer på arrangementene ses i sammenheng med hva som skjer ute i nærmiljøet. I 2009 ble det vurdert at det ikke var behov for et slikt tiltak på grunn av liten aktivitet i sentrum. Tiltaket er ikke videreført i ny plan.
4.2.8 Temakvelder	Gjennomføre temakvelder for ungdom på fritidsklubbene hvor det settes fokus på konsekvenser ved bruk av rusmidler.	To ganger i løpet av året	Iverksatt	Klubbene deltar under Aksjonsuka mot narkotika og arrangerer temakveld for foresatte. Det har vært gjennomført foreldremøter om rus ved en av fritidsklubbene og ulike individuelle samtaler vedr. rus. Det har ikke vært arrangert temakvelder gruppevis. Dette tiltaket er endret i ny rusplan.

Tiltak	Beskrivelse av tiltaket	Frist	Status	Merknader
4.2.9 Rutiner for oppfølging av ungdom som prøver/bruker rusmidler	Alle klubbene har klare retningslinjer for oppfølging av brukere som prøver/bruker rusmidler. Brukere av fritidsklubbene er informert om konsekvensene.	Kontinuerlig	Iverksatt	Tendensen generelt er at bruk av alkohol og andre rusmidler er mindre synlig. Klubbene opplever den samme tendensen og avdekker færre brukere som er ruset. En årsak kan være at rusbruken ikke skjer i så stor grad i det offentlige rom som tidligere.
4.2.10 Helseskjema, deltakelse på foreldremøter, gruppesamtaler og individuelle samtaler	Alle 8. klasser får utdelt et helseskjema der de skal svare på spørsmål bl.a. angående rusmidler, tobakk. Elever som krysser på bruk av rusmidler får tilbud om individuell samtale med helsesøster. I tillegg gir helsesøster gruppesamtaler der rusmidler er en av flere temaer.	Oppstart skoleåret 2006/2007.	Iverksatt	Gjennomføres ved alle skolene i bydelen.
4.2.11 Konsultasjoner ved helsestasjonene	I henhold til Veileder for kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, skal røykfritt innemiljø og rusmidler tas opp ved konsultasjon 0 – 2 uker, 6 uker og 1 år.	Kontinuerlig	Delvis iverksatt	Helsestasjonene vil ta dette inn i sine prosedyrer når de starter opp kvalitetssikring og utarbeidelse av prosedyrer. Er fremdeles under arbeid.
4.2.12 Individuelle samtaler	I samarbeid med sosiallærer og teamlærer gis elever tilbud om samtaleoppfølging av helsesøster. Dette kan være	Kontinuerlig	Iverksatt	Dette gjennomføres ved alle skolene i bydelen.

Tiltak	Beskrivelse av tiltaket	Frist	Status	Merknader
	elever med høyt fravær og konsentrasjonsproblemer som skyldes rusproblemer.			
4.2.13 Russeinformasjon vedrørende rus og skadevirkninger.	Alle avgangsklasser i videregående skole får undervisning av helsesøster vedrørende rus og skadevirkninger.	Skoleåret 2006/2007	Iverksatt	Det ble gjennomført for alle som var russ i 2007, 2008 og 2009
4.2.14 Røyk og rusvaner tas opp på første konsultasjon hos gravide.	I opptak av svangerskapsjournal tas spørsmål vedrørende røyk og rus rutinemessig opp med alle gravide.	Kontinuerlig	Iverksatt	Er innarbeidet i rutinene for konsultasjon.
4.2.15 Delta i skolens tiltak "Unge og rus"	Bystyret i Oslo har vedtatt at "Unge og rus" skal være et tilbud til alle 8. klasser. Helsesøster samarbeider med lærerne med å implementere tiltaket.	Skoleåret 2006/2007	Iverksatt	Det er svært ulikt fra skole til skole hvor mye bydelen har blitt involvert i tiltaket "Unge og rus".
4.2.16 Rusforebyggende arbeid legges inn i norskundervisning på VG1 (Ulsrud)	Rus er tema for en norsk oppgave. Helsesøster samarbeider med teamlærer og eleven får tilbud om samtaler med helsesøster.	Skoleåret 2006/2007	Ikke iverksatt	Den aktuelle skolen fant dette vanskelig å gjennomføre i 2007. Bydelen har tatt initiativ ovenfor skolen for å avklare videre samarbeid.
4.2.17 Samtalegruppe til barn av rusavhengige.	Familiesenteret arrangerer grupper for barn av rusavhengige i samarbeid med	Kontinuerlig	Ikke iverksatt	Det ble startet opp et gruppetilbud til barn av psykisk syke. Det viste seg vanskelig å rekruttere til dette tilbudet. Disse erfaringene har medført at

Tiltak	Beskrivelse av tiltaket	Frist	Status	Merknader
	barneverntjenesten, sosialtjenesten, skole og spesialisthelsetjenesten.			tiltaket er lagt på is. Det vurderes å starte et samarbeid med Trasopklinikken.
4.2.18 Foreldrenes bruk av rusmidler tas opp ved 4 års – konsultasjonen.	I henhold til Veileder for kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid, skal bruk av rusmidler tas opp ved nevnte konsultasjonen.	Kontinuerlig	Delvis iverksatt	Helsestasjonene vil ta dette inn i sine prosedyrer når de starter opp med kvalitetssikring og utarbeidelse av prosedyrer. Under arbeid fortsatt.
4.2.19 Tegn hos foresatte med rusproblemer og iverksettelse av tiltak.	Kompetansetiltak for ansatte. Gjennomgang av eksisterende rutiner i barnehagene og SFO.	Kurs avholdes våren 2007	Ikke iverksatt	Tiltaket var en del av kompetansepakken som ikke ble gjennomført
4.2.20 Fra jobb til fullført skolegang (arbeidstrening)	Et tiltak som engasjerer ungdom i arbeidstrening med sikte på å normalisere døgnrytme, redusere rusbruk og forberede ungdom på å gå tilbake til ordinær skole og jobb.	Kontinuerlig	Iverksatt	Prosjektet ble i 2008 et fast tiltak med to faste stillingshjemler. Mange av ungdommene som benytter tiltaket, har et problematisk forhold til rusmidler. Disse følges opp individuelt og enkelte må henvises videre i hjelpeapparatet.
4.3.1 Kontinuerlig oppfølging av personer med opphold i Rusmiddeletatens rehabiliterings- og omsorgsinstitusjoner.	Sosialkonsulentene samarbeider med beboere og institusjon/ansvarsgruppe om bl.a. individuell plan og videre tiltak.	Kontinuerlig	Iverksatt	Det har vært avholdt to samarbeidsmøter mellom sosialsenteret og tiltakssenteret for gjennomgang av beboerlister og vurdering av omsorgsnivå for den enkelte beboer.
4.3.2 Rusarbeidet ved tiltakssenteret.	Kvalitetssikre tiltakssenterets rådgivnings- og oppfølgingsarbeid herunder	Hele planperioden 2007 – 2009	Iverksatt	Tiltakssenteret har inngått samarbeid med Ullevål universitetssykehus med jevnlig samarbeidsmøter med Søndre Oslo

Tiltak	Beskrivelse av tiltaket	Frist	Status	Merknader
	kartlegging av behov for tiltak.			distriktspsykiatriske senter – ruspoliklinikken. I tillegg er det jevnlig samarbeidsmøter mellom bydelene Østensjø, Nordstrand, Søndre Nordstrand og ruspoliklinikken. Det er stort behov slike felles møteplasser.
4.3.3 Alle klienter i legemiddelassistert rehabilitering (LAR) har individuell plan (IP) i henhold til forskrift.	Sosialtjenesten bidrar til at alle klienter i legemiddelassistert rehabilitering får tilbud om individuell plan.	Innen utgangen av planperioden	Delvis iverksatt.	Per 31.12.2009 hadde 19 av 76 LAR-klienter fått utarbeidet IP. Ikke alle tjenestemottakere ønsker IP, men alle skal være forespurt i henhold til bydelens rutiner. Dette skal gjøres årlig og er derfor en kontinuerlig prosess.
4.3.4 Sikre at bydelen til enhver tid har 8 kommunale boliger klausulert som gjennomgangsboliger for vanskeligstilte.	Det opprettes eget tildelingsteam med ansvar for utvelgelse av beboere og sikring av booppfølgingsavtaler for de 8 gjennomgangs-boligene.	Fra 01.03.2007	Delvis iverksatt	Tiltaket er innarbeidet i bydelens boligsosiale handlingsplan. Det har vært noen klausulerte gjennomgangsboliger i planperioden.
4.3.5 Sikre samarbeidsavtaler om oppfølging ved tildeling av kommunal bolig til personer med rusproblemer eller som er under rehabilitering.	Boligkontoret og boveileder/Namsmannprosjektet ved tiltakssenteret sørger for iverksetting av vilkår om oppfølging der dette vurderes som nødvendig, samt sikrer at ansvarlig oppfølger utarbeider samarbeidsavtale om oppfølging av beboer.	01.06.2007	Iverksatt	Det er utarbeidet samarbeidsavtaler og opprettet tett samarbeid mellom boligkontoret og tiltakssenteret i de saker dette er nødvendig.
4.3.6 Delta i Open Space-konferanse i regi av Rusmiddeletaten og	Erfaringsutveksling og felles refleksjon mellom ansatte i bydelene, Ullevål sektor,	01.06.2007	Iverksatt	Gjennomført 27.03.2007

Tiltak	Beskrivelse av tiltaket	Frist	Status	Merknader
Helse- og velferdsetaten	Søndre Oslo DPS o.a.			
4.3.7 Oppfølgingstilbud i samarbeid med utekontakt, barneverntjenesten, skole og politi.	Elever som bruker rusmidler får et tverrfaglig oppfølgingstilbud med fokus på mestring. Det er viktig at en har hovedansvar for å ha samtaler med eleven.	Kontinuerlig	Ikke iverksatt	Tiltaket har vært lite konkret og vanskelig å evaluere selv om det har vært samarbeid i enkeltsaker. Tiltaket er ikke videreført som eget tiltak i ny plan.
4.4.1 Delta i Rusmiddelstatens etablering av et lokalt senter for klienter i legemiddelassistert rehabilitering.	Oppstart i lokalt senter for Oslo Sør lokalisert i Bydel Østensjø i samarbeid med Rusmiddelstaten, bydelene Østensjø, Nordstrand og Søndre Nordstrand.	I løpet av planperioden	Ikke iverksatt	Det har vært avholdt møter mellom bydelen og Rusmiddelstaten vedrørende lokaler. Man har ikke oppnådd enighet om egnede lokaler til et lokalt senter.
4.4.2 Prosjekt "Bolig som base".	Helhetlig og individuelt tilpasset oppfølging som omfatter bolig, nettverk, rusmestring og aktiviteter på dagtid.	Prosjektperiode frem til 31.12.2008	Iverksatt	Prosjektet er finansiert av helsedirektoratet. Målgruppen er personer som skrives ut fra behandlingsinstitusjon eller fengsel. Per 31.12.2009 er 15 personer inkludert i prosjektet.
4.4.3 Oppfølging i hjemmet av personer med rusrelaterte problemer som har kontakt med hjemmetjenesten.	Gi råd og veiledning til brukeren om hvilke tilbud som finnes i samarbeid med fastlege og ruskonsulent.	Kontinuerlig	Delvis iverksatt	Tiltaket må ses i sammenheng på basisopplæringen av ansatte i hjemmetjenesten (tiltak 4.1.2)
4.4.4 Utdeling av medisiner fra hjemmetjenesten til personer under	Hjemmesykepleien går inn etter vedtak fra Bestillerkontoret.	Fortløpende etter vedtak.	Iverksatt	

Tiltak	Beskrivelse av tiltaket	Frist	Status	Merknader
legemiddelasistert rehabilitering som er overført til bydel.				